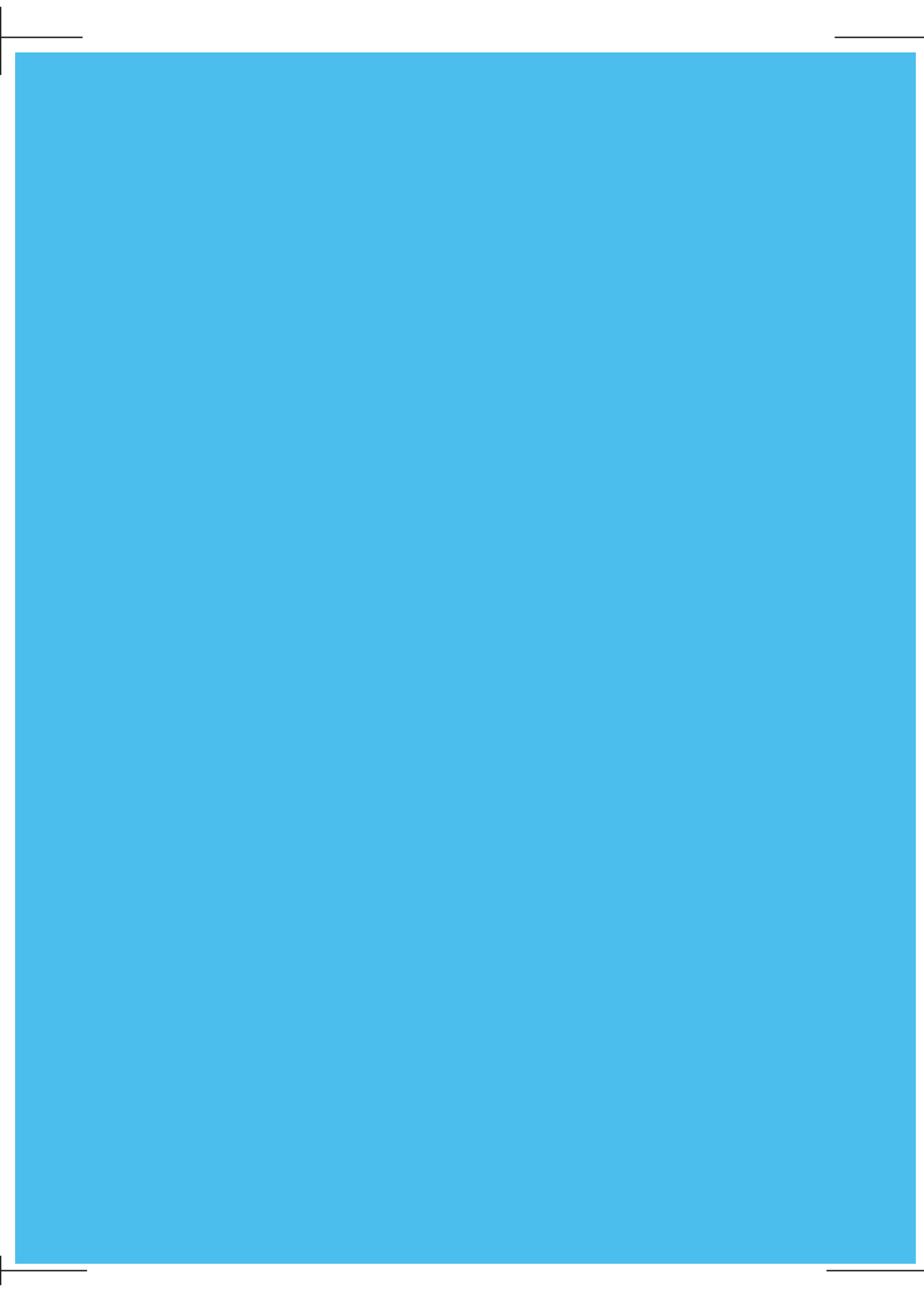

ঘাই ক্ষেত্র - তৃতীয়
Key Domain III

শিক্ষার্থীর প্রগতি,
প্রাপ্তি আরু বিকাশ

ঘাই ক্ষেত্ৰ - তৃতীয় Key Domain

শিক্ষাৰ্থীৰ প্ৰগতি, প্ৰাপ্তি আৰু বিকাশ

ঘাই ক্ষেত্ৰৰ বিষয়ে এযাৰ

ভাল স্কুলীয়া শিক্ষাৰ প্ৰাথমিক উদ্দেশ্য হৈছে, শিক্ষাৰ্থীৰ সামগ্ৰিক বিকাশ। এই বিকাশে শিক্ষাৰ্থীৰ প্ৰজ্ঞাত্মক, আৱেগিক আৰু মনোপেশীয়া ক্ষেত্ৰক সামৰি লয়। শিক্ষাৰ্থীসকলক পাঠ্যক্ৰমৰ সকলো ক্ষেত্ৰত অংশগ্ৰহণ কৰাত উদগণি দি, দীৰ্ঘ সময় ধৰি তেওঁলোকৰ প্ৰগতি অবিৰতভাৱে নিৰীক্ষণ কৰি এই লক্ষ্যত উপনীত হ'ব বিচাৰে। বিদ্যায়তনিক প্ৰগতিৰ উপৰি ব্যক্তিগত আৰু সামাজিক বিকাশৰ বাবেও উদগণি দিয়ে। সহঃ বিদ্যায়তনিক ক্ষেত্ৰত উন্নতিৰ বাবে বিভিন্ন ধৰণৰ সুবিধা প্ৰদান কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ প্ৰতিভা, পাৰস্পৰিক আৰু সামাজিক কৌশলৰ বিকাশ নিশ্চিত কৰাটোও ইয়াৰ ভিতৰত সন্নিবিষ্ট হৈ আছে। শিকনৰ সকলো ধৰণৰ বাঞ্ছনীয় ফলাফল এই ক্ষেত্ৰটোৱে সাঙুৰি লয়।

প্ৰতিফলক সংকেত (Reflective Prompts)

- প্ৰশ্ন ১ : শিক্ষাৰ্থীসকল সময়মতে আৰু নিয়মিতভাৱে বিদ্যালয়লৈ আহে নে ?
- প্ৰশ্ন ২ : বিদ্যালয়ে কেনেদৰে উপস্থিতি নিৰীক্ষণ কৰে আৰু দীঘলীয়া সময়ত অনুপস্থিতিৰ বাবে হ'ব লগা শিকনৰ ক্ষতি কি ধৰণেৰে পূৰণ কৰাৰ ব্যৱস্থা লয় ?
- প্ৰশ্ন ৩ : বিভিন্ন ধৰণৰ শিক্ষণৰ কাৰ্য্য ক্ৰমিকাকত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অংশগ্ৰহণ কিদৰে সুনিশ্চিত কৰে ?
- প্ৰশ্ন ৪ : ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত থকা প্ৰতিভাক বিদ্যালয়ে কিদৰে চিনাক্ত কৰে আৰু কেনেদৰে তাৰ উৎকৰ্ষ সাধনৰ চেষ্টা কৰে ?
- প্ৰশ্ন ৫ : বিদ্যালয়ে কিদৰে শিক্ষাৰ্থীৰ প্ৰাপ্তিৰ মান নিৰূপণ কৰে আৰু পাঠ্যক্ৰমত আশা কৰা ধৰণেৰে কিদৰে এটা শ্ৰেণীৰ পৰা আনটো শ্ৰেণীলৈ তেওঁলোকৰ উত্তৰণ সুনিশ্চিত কৰে ?
- প্ৰশ্ন ৬ : বিদ্যালয়ে কেনেকৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বিদ্যায়তনিক প্ৰগতি ধাৰাবাহিকভাৱে নিৰীক্ষণ কৰে ?
- প্ৰশ্ন ৭ : বিদ্যালয়ে কিদৰে শিক্ষাৰ্থীৰ ব্যক্তিগত আৰু সামাজিক বিকাশ সুনিশ্চিত কৰে আৰু লগতে এই দিশসমূহৰ প্ৰগতি নিৰীক্ষণ কৰে ?

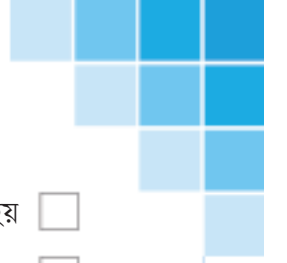
বাস্তৱিক তথ্য :

(Factual Information)

(বিদ্যালয়ে এটাতকৈ অধিক বিকল্প উত্তৰ দিব পাৰে)

১. চলিত শিক্ষিত বৰ্ষত বিদ্যালয়ৰ উপস্থিতিৰ গড় _____
২. সময় মতে আৰু নিয়মিতভাৱে বিদ্যালয়ত উপস্থিতিৰ বাবে বিদ্যালয়ে শিক্ষাৰ্থীক দিয়া (যদি দিয়ে) পুৰস্কাৰৰ প্ৰকাৰ _____

৩. বিদ্যালয়ত সময় মতে আৰু নিয়মিত উপস্থিতিৰ পৃষ্ঠপোষকতা কৰিবলৈ লোৱা ব্যৱস্থাৰ অভিলেখ—
(ক) পিতৃ-মাতৃ/অভিভাৱকৰ সৈতে পতা সভাৰ বিৱৰণি
(খ) বিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অনিয়মীয়া উপস্থিতিৰ বিষয়ে
পিতৃ-মাতৃ/অভিভাৱকসকলক সোঁৱৰাই দি প্ৰেৰণ কৰা পত্ৰ
(গ) অন্যান্য (উল্লেখ কৰিব) _____
(ঘ) কোনো নথি নাই
৪. শিক্ষাৰ্থীৰ উপস্থিতিৰ পঞ্জীয়ন তালিকা নিয়মীয়া কৰি ৰখা হয় নে? হয় নহয়

৫. (ক) প্রতি মাহতে শিক্ষার্থীৰ উপস্থিতিৰ গড় গণনা কৰা হয় নে? হয় নহয়

(খ) প্রতিমাহৰ উপস্থিতিৰ গড় প্রতিটো শ্ৰেণীৰে বেলেগে গণনা কৰা হয় নে? হয় নহয়

৬. শিক্ষকে পাঠদান কৰিব নোৱাৰা কোনো শ্ৰেণীৰ বাবে বিকল্প ব্যৱস্থা—

(ক) অন্য শিক্ষকৰ শ্ৰেণীৰ লগত সংযোজিত কৰি লোৱা হয়।

(খ) আজৰি হৈ থকা শিক্ষকৰ দ্বাৰা পাঠদানৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়।

(গ) কোনো ব্যৱস্থা লোৱা নহয়।

(ঘ) অন্যান্য (উল্লেখ কৰিব) _____

৭. (ক) বিদ্যালয়ে প্রতি শিক্ষার্থীৰ পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতাৰ পৰীক্ষণ আৰু

নিশ্চিতকৰণ কৰে নে? কৰে নকৰে

(খ) যদি কৰে, তেন্তে

(i) বিদ্যালয় সভাত মাজে সময়ে প্রতি জন শিক্ষার্থীৰ পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতাক ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হয়।

(ii) শ্ৰেণীকোঠাত বা বিদ্যালয় সভাৰ সময়ত প্রতিদিনে শিক্ষার্থীৰ স্পষ্টতাৰ
পৰীক্ষণ আৰু স্বচ্ছতাৰ ওপৰত প্ৰশ্ন কৰা হয়।

(iii) বিদ্যালয় সভাৰ সময়ত ব্যক্তিগত স্বচ্ছতাৰ গুৰুত্বৰ ওপৰত জোৰ দিয়া হয়।

(iv) অন্যান্য (উল্লেখ কৰিব) _____

৮. শিক্ষার্থীৰ ব্যক্তিগত আৰু সামাজিক বিকাশৰ বাবে বিদ্যালয়ে লোৱা কাৰ্যক্রমণিকাৰ তালিকা _____

৯. শিক্ষার্থীৰ ব্যক্তিগত বিকাশক কিদৰে নিৰীক্ষণ কৰা হয়?

(ক) শিক্ষার্থীক শ্ৰেণীকোঠাত আৰু তেওঁলোকে অংশগ্ৰহণ কৰা খেলা-ধূলা আৰু অন্যান্য
সহঃ বিদ্যায়তনিক কাৰ্যৰ সময়ত পৰ্যবেক্ষণ কৰি

(খ) শিক্ষার্থীৰ অংশগ্ৰহণ আৰু প্ৰাপ্তিৰ তথ্য সংৰক্ষণ কৰি

(গ) ব্যক্তিগত আৰু সামাজিক বিকাশৰ বাবে কোনো প্ৰচেষ্টা লোৱা নহয়।

(ঘ) অন্যান্য (উল্লেখ কৰিব) _____

১০. শিক্ষার্থীৰ প্ৰাপ্তিক কি ধৰণে জোখা হয় আৰু বিভিন্ন সময়ত কিদৰে তেওঁলোকৰ প্ৰগতিৰ বিষয়ে জানিব পাৰি?

(ক) সময়ে সময়ে কৰা পৰীক্ষা (খ) ছমহীয়া পৰীক্ষা

(গ) বছৰেকীয়া পৰীক্ষা (ঘ) নম্বৰৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি প্ৰদান কৰা গ্ৰেড

ঘাই মাপকাঠি	বিবৰক (Descriptor)		
	স্তৰ ১	স্তৰ ২	স্তৰ ৩
শিক্ষার্থীৰ উপস্থিতি	শিক্ষকসকলে শিক্ষার্থীৰ উপস্থিতিৰ তথ্য নিয়মীয়াকৈ লয় আৰু সংৰক্ষণ কৰে। যিবোৰ ছাত্ৰ প্ৰায়েই অনুপস্থিত থাকে আৰু নিয়মীয়াকৈ নাহে তেওঁলোকক চিনাক্ত কৰে, শ্ৰেণী অনুসৰি শিক্ষার্থীৰ উপস্থিতিৰ তালিকা বিদ্যালয়ৰ জাননী ফলকত আঁৰি ৰাখে, প্ৰায়ে অনুপস্থিত শিক্ষার্থীৰ বিষয়ে অভিভাৱকক অৱগত কৰায়।	বিদ্যালয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উপস্থিতিৰ বিষয়ে অভিভাৱকসকলক নিয়মীয়া তথ্য প্ৰদান কৰে, সঘন অনুপস্থিতি আৰু দীঘলীয়া সময়ৰ বাবে অনুপস্থিতিৰ কাৰণসমূহ চিনাক্ত কৰে, কম উপস্থিতিয়ে শিকনৰ ওপৰত পেলোৱা প্ৰভাৱৰ বিষয়ে শিক্ষার্থী আৰু অভিভাৱক উভয়ৰ লগত আলোচনা কৰে, যেতিয়াই সঠিক বুলি ভাবে তেতিয়াই শিক্ষক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ঘৰলৈ যায়।	বিদ্যালয়ে সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উপস্থিতিৰ তথ্য পর্যালোচনা কৰে। উচ্চ হাৰত অনুপস্থিতিৰ লগত কোনো বিশেষ শ্ৰেণীৰ শিক্ষার্থীৰ অথবা বছৰটোৰ কোনো বিশেষ সময়ৰ বা কিবা সম্পৰ্ক আছে নেকি তাক সুনিশ্চিত কৰে; বিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতি আৰু অভিভাৱকৰ সহায়ত সমস্যাটোৰ বুজ লয়, নিয়মিত আৰু সময়মতে উপস্থিতি নিশ্চিত কৰিবৰ বাবে শিক্ষার্থী আৰু অভিভাৱক সকলক অনুপ্ৰাণিত কৰিবলৈ বিভিন্ন বিধান লয়, শিক্ষার্থীৰ নিয়মানুৱৰ্তিতা আৰু নিয়মিত উপস্থিতিক প্ৰশংসা আৰু স্বীকৃতি দিয়ে।
ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অংশগ্ৰহণ আৰু জড়িতকৰণ	শিক্ষার্থীসকলে শিক্ষকৰ লগত কোনো ধৰণৰ মত বিনিময় নকৰাকৈ নীৰৱে শ্ৰেণী কোঠাত শুনি থাকে; বিদ্যালয়ে কিছুমান বাধ্যতামূলক অনুষ্ঠান আৰু সহঃ বিদ্যায়তনিক কৰ্ম সূচীৰ আয়োজন কৰে; সাধাৰণতে একেখিনি ছাত্ৰ ছাত্ৰীয়েই এই কৰ্মসূচী সমূহত অংশগ্ৰহণ কৰে।	কিছুমান শিক্ষার্থীয়েহে শ্ৰেণী কোঠাৰ আলোচনা আৰু মত বিনিময়ত সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰে, বিদ্যালয়ে বিভিন্ন ধৰণৰ সহঃ বিদ্যায়তনিক আৰু সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰে, শিক্ষকসকলেও শিক্ষার্থীসকলক এই কৰ্মসূচীবোৰত সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ অভিৰোচন কৰে, এক গৰিষ্ঠ সংখ্যক শিক্ষার্থীয়ে এই কৰ্মসূচীত অংশগ্ৰহণ কৰে।	সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে শ্ৰেণী কোঠাৰ আলোচনাত অংশ গ্ৰহণ কৰে আৰু শিক্ষক আৰু সহঃপাঠীসকলৰ লগত মত বিনিময় কৰে। বিদ্যালয়ে শিক্ষার্থীসকলৰ বিভিন্ন সহঃবিদ্যায়তনিক দিশত থকা প্ৰতিভা চিনাক্তকৰণ কৰে আৰু সেই দিশবোৰক অধিক পাৰদৰ্শী কৰি তুলিবলৈ সুবিধা আৰু প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰে; বিদ্যালয়ে আয়োজন কৰা বিভিন্ন অনুষ্ঠান আৰু সহঃ বিদ্যায়তনিক কৰ্মসূচীত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে আগ্ৰহেৰে আৰু উদ্যমেৰে অংশগ্ৰহণ কৰে।

ঘাই মাপকাঠি	বিবৰক (Descriptor)		
	স্তৰ ১	স্তৰ ২	স্তৰ ৩
শিক্ষার্থীৰ প্ৰগতি	বিদ্যালয়ে নিৰ্দেশনা অনুযায়ী, যথা নিৰ্ধাৰিত বিবৃতি পত্ৰত অথবা অবিৰত আৰু সামগ্ৰিক মূল্যায়ন পঞ্জী আদিত শিক্ষার্থীৰ প্ৰগতিৰ অভিলেখ লিপিবদ্ধ কৰে আৰু একে ঠাইতে তথ্য ভাঙাৰ হিচাপে ৰাখে।	বিদ্যালয়ে অবিৰতভাৱে শিক্ষার্থীৰ ব্যক্তিগত প্ৰগতি পাঠ্যক্ৰমত আশা কৰা ধৰণে বিদ্যায়তনিক আৰু সহ বিদ্যায়তনিক দিশত হৈছে নে নাই অনুধাৰন কৰে। বিদ্যালয়ে শ্ৰেণী অনুসৰি আৰু বিভিন্ন বৰ্গৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে এক ক্ৰমবৰ্ধনশীল তথ্যসম্ভাৰ (date base) প্ৰস্তুত কৰে আৰু তাত প্ৰতিবছৰে শেহতীয়া তথ্যৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰে।	বিদ্যালয়ে প্ৰতিজন শিক্ষার্থীৰ প্ৰতিটো বিষয় আৰু সহঃ বিদ্যায়তনিক দিশত প্ৰগতি সন্ধান আৰু নিৰীক্ষণ কৰে; শিক্ষার্থীৰ বিভিন্ন শিকন আগ্ৰহৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি তেওঁলোকৰ শিকনৰ আৰম্ভণিৰ পৰা সময়ে সময়ে তেওঁলোকৰ শিকনৰ বিভিন্নতা অনুযায়ী প্ৰস্তুত টোকাসমূহ বিশ্লেষণ কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শ্ৰেণী বা দলৰ প্ৰগতিৰ ধাৰা চিনাক্ত কৰে। এনে ধৰণে বিশ্লেষণ কৰি পোৱা তথ্যৰ ভিত্তিত শ্ৰেণীকক্ষৰ অভ্যসন কৰায় আৰু ৰাজ্যিক ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ অন্য শিক্ষার্থীসকলৰ সমপৰ্যায়ৰ ফল লাভ নিশ্চিত কৰিবৰ প্ৰয়াস কৰে।
শিক্ষার্থীৰ ব্যক্তিগত আৰু সামাজিক বিকাশ	ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ব্যক্তিগত আৰু সামাজিক বিকাশৰ সূচকসমূহৰ বিষয়ে, যেনে - জাতীয়তাবাদৰ ভাৱ, সহিষ্ণুতা ধৰ্মনিৰপেক্ষ ব্যৱহাৰ, পাৰস্পৰিক সুসম্পৰ্ক আদিৰ বিষয়ে বিদ্যালয়খন অৱগত; বিদ্যালয়ে বিভিন্ন ধৰণৰ কাৰ্যসূচী, যেনে - প্ৰাতঃসভা, ৰাষ্ট্ৰীয় দিৱসসমূহৰ উদ্‌যাপন আৰু বাধ্যতামূলক উৎসৱসমূহৰ আয়োজন/উদ্‌যাপন কৰে।	শিক্ষকে সামাজিক আৰু পাৰস্পৰিক কৌশলসমূহৰ বিকাশ সাধন কৰিবলৈ শ্ৰেণীকোঠাত দলগত কৰ্মসূচীৰ আয়োজন কৰে; বিদ্যালয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সামাজিক আৰু ব্যক্তিগত বিকাশৰ প্ৰয়োজনীয়তাবোৰ আলোচনা কৰিবলৈ অভিভাৱক আৰু সমাজৰ লগত সভা অনুষ্ঠিত কৰে।	বিদ্যালয়ে শ্ৰেণীকোঠাৰ দৈনন্দিন কাৰ্যকলাপৰ লগত জীৱন শৈলীৰ কৌশল সংলগ্ন কৰে যাতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সৃষ্টিশীল আৰু জটিল চিন্তাধাৰা, সমস্যা সমাধান, সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিব পৰা ক্ষমতা, যোগাযোগ আৰু পাৰস্পৰিক কৌশলসমূহৰ বিকাশত অৰিহণা যোগাব পাৰে; শিক্ষকে বিভিন্ন সমল, যেনে - সাধু কথা, দৃশ্য-শ্ৰাব্যমান ফলক (clips), দৃশ্য ইত্যাদি সৃষ্টি কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত ব্যৱহাৰ কৰে যাতে উচিত প্ৰমূল্যবোধ গঢ়ি তুলিব পাৰি; শিক্ষকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পৰা আশা কৰা ধৰণৰ ব্যৱহাৰ পোৱাৰ ওপৰত নজৰ ৰাখে; শিক্ষার্থীৰ ব্যক্তিগত আৰু সামাজিক বিকাশত ঘৰ আৰু বিদ্যালয়ৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে অভিভাৱকৰ লগত আলোচনা কৰে।

ঘাই মাপকাঠি	বিবৰক (Descriptor)		
	স্তৰ ১	স্তৰ ২	স্তৰ ৩
শিক্ষার্থীৰ ফল প্ৰাপ্তি	কমসংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েহে পাঠ্যক্রমিক উদ্দেশ্য জ্ঞান আৰু কৌশল সাধন কৰিব পাৰে। পাঠ্যক্রমৰ সকলো দিশত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে কিমানখিনি আয়ত্ব কৰিব পাৰিছে তাক নিশ্চিত কৰিবলৈ বিদ্যালয়ে প্ৰতিটো শিক্ষাবৰ্ষৰ অন্তত স্তৰ নিৰ্ণয় কৰিবলৈ একোটা মান নিৰূপণ পৰীক্ষা পাতে।	কিছুমান শিক্ষার্থীয়ে প্ৰতিটো গ্ৰেডতে পাঠ্যক্রমিক উদ্দেশ্যসমূহ (জ্ঞান আৰু কৌশল) সাধন কৰিব পাৰে; কিন্তু, সবহসংখ্যকে আশা কৰা পৰ্যায়ৰ গ্ৰেডতকৈ তলত নামমাত্ৰ ভাৱেহে আকাংক্ষিত ফল লাভ কৰে; বিদ্যালয়ে ফল প্ৰাপ্তিৰ পৰ্যায়ৰ উন্নত কৰিবলৈ নিদানমূলক ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰে আৰু তাৰ দ্বাৰা শিক্ষার্থীসকলক আনটো পৰ্যায়লৈ যাবলৈ প্ৰস্তুত কৰে।	সবহসংখ্যক শিক্ষার্থীয়ে আশা কৰাতকৈ উচ্চ পৰ্যায়ৰ গ্ৰেড লাভ কৰিবলৈ সমৰ্থ হয়; বিদ্যালয়ে শিক্ষার্থীসকলৰ গ্ৰেডৰ পৰ্যায় উন্নত কৰি ৰাখিবলৈ অবিৰতভাৱে তেওঁলোকৰ শিক্ষণ পদ্ধতিৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰি থাকে।

প্ৰমাণৰ উৎস (Sources of Evidence)

<p>প্ৰাসংগিক প্ৰমাণ (নীতি/ নিৰ্দেশনা/ পঞ্জীয়ন/ চৰকাৰী আদেশ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ RTE Act, 2009 Chapter-V (clause 29 at p. 9) http://ssa.nic.in/rte-docs/free%20and%20compulsory.pdf ➤ Teachers Manual Formative Assessment (Science), CBSE (2010) (pp. iii-viii) http://www.cbse.nic.in/cce/cce-manual/CBSE-FA-Class-IX%20(Science)%20Final.pdf ➤ NCF-2005 Chapter-II (pp. 12-34), & Chapter- IV (pp- 78-100) http://www.ncert.nic.in/rightside/links/pdf/framework/english/nf2005.pdf
<p>বিদ্যালয়ত উপলব্ধ সহায়ক প্ৰমাণ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ শিক্ষাৰ্থীৰ উপস্থিতিৰ পঞ্জীয়ন ➤ দীঘলীয়া অনুপস্থিতি আৰু তাৰ বাবে কাৰ্য ব্যৱস্থা গ্ৰহণ ➤ নিয়মীয়া উপস্থিতি আৰু সময়ানুৱৰ্তিতাৰ বাবে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ ➤ শিক্ষক সঘনাই অনুপস্থিত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ঘৰলৈ যায় আৰু অভিভাৱকৰ সৈতে আলোচনা কৰে। ➤ খতিয়ান পত্ৰ আৰু অবিৰত সামগ্ৰিক মূল্যায়ন ইত্যাদি ➤ বিদ্যালয়ত আয়োজন কৰা অনুষ্ঠান, কাৰ্যসূচীৰ তালিকা ➤ সহ বিদ্যায়তনিক কৰ্মসূচী, খেলা-ধূলা, সাংস্কৃতিক কাৰ্যসূচী আদিত অংশগ্ৰহণ ➤ শিক্ষাৰ্থীৰ টোকাবহী, উত্তৰ কাকত আৰু প্ৰতিপুষ্টিৰ নমুনা শিক্ষাৰ্থীক প্ৰদান ➤ প্ৰাথমিক সহায়ক আৰু নিয়মীয়া বিৰতিৰ ভিত্তিত শিক্ষাৰ্থীৰ অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান ➤ যিবিলাক শিক্ষাৰ্থীক বিশেষ দায়িত্ব দিয়া হৈছে তেওঁলোকৰ তালিকা ➤ বিদ্যালয়ৰ পাঠ্যপুথি/সময়সূচীত মূল্যবোধ আৰু জীৱন শৈলী শিক্ষাৰ পৰিসৰ ➤ মান নিৰ্ধাৰণৰ তথ্যৰ ক্ৰমবৰ্ধনশীল বিশ্লেষণ ➤ শিকাৰ কৃতি প্ৰদৰ্শন সন্দৰ্ভত পিতৃ-মাতৃৰ লগত মত বিনিময়ৰ পঞ্জী
<p>বিদ্যালয়ে সৃষ্টি কৰিবলগীয়া প্ৰমাণ</p>	<p>নিম্নলিখিত আহিলা/কৌশলৰ আধাৰত প্ৰমাণ সমূহ সৃষ্টি কৰিব পাৰে :</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ বিদ্যালয়ৰ কৰ্মসূচীত শিক্ষাৰ্থীৰ অংশগ্ৰহণৰ বিষয়ে জানিবলৈ সহঃশিক্ষাৰ্থীসকলৰ পৰ্যবেক্ষণ আৰু পাৰস্পৰিক ভাৱ বিনিময়

উদ্ভাবন
Innovation (s)

সঁহাৰি আধাৰক
(Response Matrix)

শিক্ষার্থীৰ প্ৰগতি, ফলপ্ৰাপ্তি, বিকাশ
(Learners' Progress, Attainment and Development)

ঘাই মাপকাঠি	স্তৰ-১	স্তৰ-২	স্তৰ-৩
শিক্ষার্থীৰ উপস্থিতি			
শিক্ষার্থীৰ অংশগ্ৰহণ আৰু কামত লগা/ জড়িতকৰণ			
শিক্ষার্থীৰ প্ৰগতি			
শিক্ষার্থীৰ ব্যক্তিগত আৰু সামাজিক বিকাশ			
শিক্ষার্থীৰ ফলপ্ৰাপ্তি			

উন্নয়নৰ কাৰণে প্ৰস্তুতি (Planning for Improvement)

ঘাই মাপকাঠি	স্তৰ	উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰ সীমা	উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰৰ অগ্ৰাধিকাৰ			প্ৰস্তাৱিত কাম	সময় সীমা সঠিক বছৰত (✓) চিন দিয়া		
			নিঃ	মঃ	উঃ		ব-১	ব-২	ব-৩
শিক্ষার্থীৰ উপস্থিতি									
শিক্ষার্থীৰ অংশগ্ৰহণ আৰু কামত লগা/ জড়িতকৰণ									
শিক্ষার্থীৰ প্ৰগতি									
শিক্ষার্থীৰ ব্যক্তিগত আৰু সামাজিক বিকাশ									
শিক্ষার্থীৰ ফলপ্ৰাপ্তি									

নিঃ - নিম্ন, মঃ - মধ্য, উঃ- উচ্চ ব-১ = বছৰ-১ ব-২ = বছৰ-২, ব-৩ = বছৰ-৩